

Trump uhkaa ydinasehyökkäyksellä Teherania vastaan

Sosiaalisen median alustoilla, joissa diplomaattinen pidättyväisyys murenee yhä enemmän välittömyyden ja näkyvyyden paineessa, valtionpäämiehen sanat kantavat paitsi symbolista myös oikeudellista ja strategista painoarvoa. Presidentti Donald J. Trumpin äskettäinen lausunto hänen vahvistetulla sosiaalisen median tilillään havainnollistaa tätä todellisuutta selkeästi:

"Iranin olisi pitänyt allekirjoittaa se 'sopimus', jonka käskin heidän allekirjoittaa. Mikä häpeä ja ihmishenkien tuhlaus. Yksinkertaisesti sanottuna, IRAN EI SAA OLLA YDINASTETTA. Olen sanonut tämän yhä uudelleen! Kaikkien tulisi evakuoida Teheran välittömästi!"
— Donald J. Trump (@realDonaldTrump)

Tämä lausunto, jonka on antanut Yhdysvaltain istuva presidentti – joka Yhdysvaltain lain mukaan pitää yksinomaista valtaa ylipäällikkönä asevoimien, mukaan lukien ydinasekapasiteetin, suhteen – ei ole pelkkää retoriikkaa. Se **muodostaa voiman käytön uhan** toista suvereenia valtiota vastaan. Näin ollen se herättää vakavia huolia kansainvälisen oikeuden, erityisesti **Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan artiklan 2(4)**, näkökulmasta, joka toteaa:

"Kaikki jäsenet pidättyvät kansainvälisissä suhteissaan uhkaamasta voimankäytöllä tai käyttämästä voimaa minkään valtion alueellista koskemattomuutta tai poliittista riippumattomuutta vastaan tai millään muulla tavalla, joka on ristiriidassa Yhdistyneiden Kansakuntien tarkoitusten kanssa."

I. Puhujan oikeudellinen valtuutus: Yhdysvaltain presidentti sotilaallisena ylipäällikkönä

Presidentti Trump, joka tunnetaan henkilökohtaisen ja virallisen viestinnän rajojen hämärtämisestä, **puhuu Yhdysvaltain ylimpänä toimeenpanevana ja sotilaallisena auktoriteettina**. Hänen valtuuksiinsa kuuluu: - **Sotilaallisten operaatioiden määrääminen ilman kongressin hyväksyntää** sotavaltuuksien päätöslauselman nojalla - **Ainoa valtuutus käyttää ydinaseita**, kuten pitkäaikainen Yhdysvaltain sotilasdoktriini vahvistaa

Kun Yhdysvaltain presidentti antaa julkisen lausunnon, joka kehottaa **pääkaupungin välittömään evakuointiin** – tässä tapauksessa Teheraniin – maailman on ymmärrettävä se ei pelkkänä spekulationa, vaan **mahdollisena merkinä välittömästä sotilaallisesta toiminnasta**, mahdollisesti sisältäen joukkotuhoaseita.

II. Oikeudellinen standardi: Mikä muodostaa “voiman käytön uhan”?

Kansainvälisen tuomioistuimen (ICJ) ja lukuisten akateemisten tulkintojen mukaan *voiman käytön uhka* syntyy, kun valtio ilmaisee aikomuksensa käyttää voimaa **ehdollisesti tai ehdoitta**, luoden pakottavaa painetta toiseen valtioon sen käyttäytymisen muuttamiseksi. Esimerkiksi ICJ:n *neuvoo-antavassa lausunnossa ydinaseiden uhkaamisen tai käytön laillisuudesta* (1996) tuomioistuin totesi:

“Uhkaamisen’ ja ‘käytön’ käsitteet... liittyvät toisiinsa siten, että jos voiman käyttö tietyssä tapauksessa on lainvastaista... myös tällaisen voiman käytön uhkaaminen on lainvastaista.”

Presidentti Trumpin lausunto tässä valossa ei ole abstrakti uhka. Se **tunnistaa erityisen kohteen (Teheranin)**, erityisen valituksen (Iranin ydinasehaaveet) ja antaa varoituksen, joka viittaa **massiiviseen siviilivahinkoon** (“kaikkien tulisi evakuoida välittömästi”). Kun tätä arvioidaan presidentin tunnetun valtuuden aloittaa ydinisku huomioiden, siitä tulee **uskottava voiman käytön uhka**, joka rajoittuu **sodan julistukseen**.

III. Ydinaseimplikaatiot: Evakuointivaroituksen laajuus ja kieli

Twitiin hälyttävän elementti piilee sen viimeisessä lauseessa:

“Kaikkien tulisi evakuoida Teheran välittömästi!”

Tämä **ei ole paikallinen tai strateginen sotilaallinen uhka**. Se on laaja-alainen varoitus, joka **viittaa katastrofaalisiin seurauksiin** koko pääkaupungille – joka on yli 8 miljoonan siviilin koti. Tällaisen uhan mittakaava – erityisesti yhdistettynä ilmoitettuun tavoitteeseen estää ydinaseiden leviäminen – viittaa vahvasti **mahdolliseen ydinaseiden käyttöön**. Tavallinen hyökkäys ei todennäköisesti vaatisi koko kaupungin evakuointia. Mutta **ydinisku vaatisi**.

Se, että tämä lausunto tuli ilman välitöntä julkista iranilaista provokaatiota tai sotilaallista liikettä, lisää sen yksipuolista ja pakottavaa luonnetta. Tämä on merkittävä poikkeama suhteellisuuden ja puolustuksellisen sotilaallisen asennon normeista, jotka on esitetty **YK:n peruskirjan artiklassa 51**, joka sallii itsepuolustuksen vain aseellisen hyökkäyksen vastauksena.

IV. Ennakkotapaus ja vaarallinen normien rapautuminen

Tämä tapaus heijastaa laajempaa diplomaattisten ja oikeudellisten rajoitusten murenemista digitaalisella aikakaudella. Valtionpäämiehet ovat yhä useammin käyttäneet henkilökohtaisia tai epävirallisia alustoja **virallisten uhkien** esittämiseen ilman perinteisiä valtiollisia tai diplomaattisia menettelyjä.

Trump on aiemmin esittänyt aggressiivisia uhkauksia Twitterin kautta, mukaan lukien Pohjois-Koreaa ("tuli ja raivo") ja Irania ("kuten harvat historiassa ovat koskaan kärsineet") vastaan. Kuitenkin **tämä viimeisin lausunto nostaa uhan teatraalisesta liioittelusta strategiseen signalointiin**. Se kohdistuu siviileihin, viittaa **joukkotuhousoaseiden käyttöön** ja **vaatii välitöntä alistumista** massiivisen voiman uhan alaisena.

Johtopäätös: Artiklan 2(4) rikkominen ja vakava ennakkotapaus

Kyseinen twiitti – Yhdysvaltain istuvan presidentin, maailman suurimman armeijan ylipäällikön, antama – muodostaa **selkeän YK:n peruskirjan artiklan 2(4) rikkomisen**. Se **uhkaa Iranin alueellista koskemattomuutta**, viittaa **ydinvoiman käyttöön** ja asettaa **miljoonia siviilejä välittömän vahingon varjoon**.

Kansainvälisen yhteisön, Yhdistyneiden Kansakuntien ja oikeustieteilijöiden ei tule pitää tällaisia lausuntoja vähäpätöisinä tai retorisisina. Jos ne jätetään valvomatta, tämä luo vaarallisen ennakkotapauksen: että **digitaaliset sodanjulistukset** – verhottuina twiittien kieleen – voivat olla olemassa kansainvälisen vastuuvollisuuden rajojen ulkopuolella.